

“Disparar contra immigrants va donar sentit a la vida de l’assassí del làser”

El periodista Geller Tamas (Kristianstad, Suècia, 1963), va obtenir un èxit espectacular al seu país, l’any 2002, amb *L’assassí del làser*, la crònica detallada del cas de l’assassí xenòfob John Ausonius que entre els anys 1991 i 1992 va disparar contra onze immigrants de pell fosca pel carrer, primer amb un fusell proveït de mira làser. En matar un i va ferir greument els restants. La Campana acaba de publicar-la. Fa poc més de 600 pàgines i la traducció és de Meritxell Salvany.

—La xenofòbia no va ser la via que va tenir l’assassí per canalitzar la seva violència i justificar-la? Abans ja havia atracat molts bancs i, un cop empresonat, va cometre actes violents.

—I a més havia colpejat un taxista i un agent que li havia posat una multa. La seva ràbia, la seva agressivitat, la canalitza cap als immigrants, que, aquells 90, eren considerats per l’extrema dreta, i per ell, una nosa. Així la seva agressivitat troba un suport polític i moral; la coartada moral. Era influït per la retòrica del partit xenòfob que havia entrat al Parlament. A més, es pensava que tenia el mandat dels partits d’extrema dreta —és a dir, que executava allò que manaven aquests partits—, que era eliminar la immigració.

—Va rebre cap ajut per part d’aquests partits?

—No. Actuava sol, sense cap relació amb l’extrema dreta.

—I va posar-s’hi en contacte?

—Tampoc. Em va dir que no ho va fer per raons de seguretat. La policia investigava a fons aquests cercles quan buscava l’autor dels trets. Quan va ser descobert i engarjolat va rebre flors i felicitacions de grups extraparlamentaris d’extrema dreta i, a petició d’alguns líders, s’hi va cartejar.

—L’òrgan crea la funció. La mira làser no va facilitar-li la seva acció?

—Matar és un pas molt difícil, encara que tinguis el trastorn psicològic que patia, i el làser li va permet de distanciar-se de les víctimes, deshumanitzar-les. Li serveix per a fer el primer pas. Després, com va reconèixer, inicia un camí sense retorn, com si patís una addicció. Però a partir de la cinquena víctima, li acosta el revòlver a les temples perquè ja ha perdut tota resta d’humanitat i no li cal el làser.

Geller Tamas, autor de *L’assassí del làser*, que acaba de traduir l’editorial La Campana.

—Per què ataca els seus advocats, i dues vegades?

—Em va dir que ho feia per ajornar el judici. Així van haver de designar-ne uns altres i això va retardar el procés i, per tant, la sentència. El fet que em va sorprendre és la seva manca d’empatia, per tothom, no només per les víctimes. Va agredir els advocats per raons tàctiques, em va dir.

—Va llegir el vostre llibre?

—Sí. Em va dir, en conversa telefònica, que era un bon llibre i després va afegir que no volia parlar més amb mi.

—L’home, arruïnat després d’haver-se fet ric especulant a la borsa i jugant als casinos, ha d’atracar bancs sense parar. De triomfador passa a marginat. L’assassinat d’immigrants no li és, finalment, una manera de donar sentit a la seva vida?

—Sí. Ell em va dir que la seva vida havia perdut interès, que no era una persona acceptada per la societat i disparant contra immigrants va trobar un sentit a la vida. Va dir

que es considerava l’executor de polítiques públiques. Gràcies a això sortia a tots els diaris, i d’això n’estava satisfet.

—Curiosament, no és suec, sinó immigrant, de mare alemanya i pare suís.

—De nen i d’adult sempre es va sentir un estrany a Suècia. Els seu cognom era estranger i tenia aspecte iranià o iraquetà. Es va canviar el nom, es va tnyir els cabells, perquè els tenia negres, i es va posar lents de contacte de color perquè el seu projecte vital era convertir-se en suec del tot, i semblar-ho. Quan dispara contra persones de pell fosca dispara contra la persona que havia estat. Vol eliminar allò que era abans.

—Després d’haver publicat el llibre, heu tingut curiositat per a saber què fa a la presó?

—Sí. Ha seguit un programa per als condemnats a cadena perpètua. Dins la presó pots fer vida monacal durant un temps amb un monjo que hi ha fet un monestir. S’hi fa dejuni i intentes trobar el teu jo interior. Segons que em va dir el monjo, ha canviat molt. Però no li han permutat la cadena perpètua per una condemna de vint anys, com és regulat, amb l’argument que encara és massa perillós.

Lluís Bonada